

TÍTOL : JOSEP BARTOLÍ, DIBUIXAR LA GUERRA I ELS CAMPS

PÚBLIC : Escolar

DURADA : 1h30.

NIVELL : Secundari (Col·legi i liceu).

MOTS CLAU : Guerra Civil espanyola, camps d'internament francesos, art, memòria, història.

OBJECTIU :

- Aprendre les causes, l'evolució i les conseqüències de la Guerra Civil espanyola, i les condicions de vida dels refugiats espanyols i catalans als camps d'internament francesos a partir dels dibuixos de l'artista català Josep Bartolí,
- Entendre la relació entre l'art i la memòria i reflexionar sobre les possibilitats de l'art com a eina per comprendre els traumes personals i col·lectius dels conflictes armats i l'internament administratiu.

MATERIAL:

- Biografia de Josep Bartolí i el seu recorregut com a exiliat.
- Vídeo informatiu de l'exposició de Josep Bartolí al Memorial del camp de Ribesaltes.
- Fotocòpies de dibuixos de Josep Bartolí sobre la Guerra Civil espanyola: dibuix caricatura del bàndol dels rebels colpistes de dreta i extrema dreta dirigits pel general Franco; dibuix al·legòric de l'exèrcit popular espanyol; dibuix dels bombardejos franquistes sobre les ciutats espanyoles; dibuix sobre la repressió a la zona franquista.
- Fotocòpia de dibuixos de Josep Bartolí sobre els camps d'espanyols: dibuix de la frontera França-Espanya; dibuix sobre l'acollida dels refugiats republicans espanyols a França; dibuix d'un camp d'internament amb un gendarme; dibuix sobre les condicions de vida dels refugiats espanyols als camps.

-Qüestionari interpretatiu sobre els dibuixos.

DESENVOLUPAMENT :

El taller es desenvolupa en quatre etapes.

- **Introducció a la Guerra Civil espanyola, la Retirada i el recorregut de Josep Bartoli seguit de dues etapes d'anàlisi i reflexió sobre els dibuixos de l'autor català.**
 - Difusió d'un vídeo sobre l'exposició Josep Bartoli feta al Memorial del camp de Ribesaltes entre 2021 i 2022, seguida d'una petita biografia de l'artista català.
- **Primera part: descripció i anàlisi dels dibuixos de la Guerra Civil espanyola.**
 - 4 grups d'alumnes (màxim 6 alumnes). Cada grup ha de triar un dels quatre dibuixos proposats. L'objectiu és descriure i analitzar el dibuix, així com formular hipòtesis sobre els elements centrals amb l'ajuda d'un qüestionari.
 - Intercanvi sobre els dibuixos de la guerra d'Espanya
 - Cada grup fa una presentació de les hipòtesis i reflexions sobre cada dibuix de la Guerra d'Espanya. L'objectiu és conèixer més detalladament les causes i les conseqüències humanes i polítiques d'aquesta guerra.
- **Segona part: descripció i anàlisi dels dibuixos sobre la Retirada i els camps d'internament francesos**
 - Guardar els quatre grups d'alumnes (màxim 6 alumnes) i seguir la mateixa metodologia que la primera part, però aquesta vegada amb els dibuixos de la Retirada i els camps d'internament francesos.
 - Intercanvi sobre els dibuixos de la Retirada i els camps d'internament francesos.
 - Fer una segona presentació, però en aquest cas sobre els dibuixos de la Retirada i els camps d'internament francesos. L'objectiu és fer reflexionar als alumnes sobre els motius de tancament d'aquests refugiats (indesitjables) i conèixer les condicions de vida als camps, així com els traumes que els han provocat aquest tancament.
- **Reflexió final sobre l'art com a testimoni dels traumatismes de la guerra i el tancament.**

